

Vertailusta kohdekielen ymmärtämiseen, oppimiseen ja arviointiin

Tieteellinen kausijulkaisu “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” aloittaa seuraavaa 30-vuotista taivaltaan 12. kansainvälisen fennougristikongressin VIRSU-symposiumin innostamana entistä monipuolisempina sekä käsiteltävien kielten että aihepiirien osalta. Tässä, jo 26. numerossa perinteisten viron ja suomen, venäjän ja ruotsin lisäksi tarkasteltavien kohdekielten joukossa ovat unkari ja karjala, lähdekielenä japani. Kielten vertailua lähestytään sekä kontrastiivisesti että kielenoppijan näkökulmasta, käsittelyn kohteena on monenlaista oppimista. Uutena ulottuvuutena on käsitelty kielitaidon arviointia.

Viron ja suomen vertailu jatkaa julkaisusarjan pitkiä perinteitä. Auli Hakulinen ja Leelo Keevallik tutkivat artikkelissaan vuorovaikutuslingvistiikan menetelmien avulla suomen *kyl(lä)* ja viron *küll* -sanojen käyttöä kielteisissä lausumissa. Artikkelista selviää, että *kyl(lä)* ja *küll* -sanojen yhteinen toiminta-alue on pienehkö; se rajoittuu melkein yksinomaan myönnyttävään konstruktion. Petra Hebedová vertailee suomen ja viron rakennetta, jossa adjektiivi esiintyy MA-infinitiivin (virolaisessa terminologiassa “supiin”) illatiivimuodon yhteydessä. Hän pyrkii korpusten avulla saamaan selville, millaiset adjektiivit näissä kielissä yleensä esiintyvät mainitussa konstruktiossa. Viron ja venäjän vertailuun tähtää kaksi artikkelia. Jelena Velman-Omelina ja Valentina Štšadneva käsittelevät kohteliaisuusmuotoja viron- ja venäjänkielisissä virallisissa teksteissä, Sirje Kupp-Sazonov vertailee toistuvan ja jatkuvan toiminnan ilmaisemista virossa ja venäjässä. Kais Allkivin vertailun kohteena ovat kirjallinen viron yleiskieli ja C1-tason oppijanviro. Ilia

Moshnikov tarkastelee virtuaalisen kielimaisematutkimuksen ja monikielisyyden tutkimuksen näkökulmasta karjalan kielen eri varieteettien käyttöä karjalankielisillä verkkosivuilla. Karjalankielisen käyttöliittymän kielimuotona on toisinaan kaksikin karjalan murretta, koska yhtenäistä karjalan kirjakieltä ei ole. Jaana Kolu vertailee kaksikielisten nuorten koodinvaihtoa suomen ja ruotsin välillä Haaparannassa, Tukholmassa ja Helsingissä varsinkin taivutuksen näkökulmasta.

Suomen, viron ja unkarin kielen oppimista tarkastellaan monesta näkökulmasta ja monessa ympäristössä, oppijoiden lähdekieliäkin on monia. Mikko Kajander analysoi sanajärjestyksen variaatiota suomenoppijoiden kirjoitelmissä, Tuija Määttä jatkaa ruotsinkielisten oppijoiden suomen oppimisen tutkimusta käsittelemällä oppijoiden reflektioita taivutusstrategioita. Kahdessa artikkelissa pohdiskellaan kielitaidon arviointiin liittyviä kysymyksiä. Sari Ahola ja Henna Tossavainen esittelevät suomen kielen arvioijien käsityksiä vironkielisten kielitaidosta ja sen arvioimisesta, Marja Seilonen ja Minna Suni keskittyvät ulkomailla kouluttautuneiden mutta Suomessa työskentelevien sairaanhoitajien ammattikielen käyttöön ja hallintaan, painopisteenä kielellisten resursien hyödyntäminen ohjeiden antamisessa ja tietojen kirjaamisessa.

Viron oppimista käsitellään kolmessa artikkelissa. Kristina Koppel ja Jelena Kallas pohdiskelevat, mitä varten ja miten korpuslauseita voi käyttää kielen oppimiseen, ja esittelevät menetelmiä, jotka mahdollistavat oppijaystävällisten korpuslauseiden automaattisen valinnan. Olga Pastuhhova vertailee korjauksia viron oppijoiden kirjallisissa teksteissä kielitaitotasoin. Pirkko Muikku-Werner jatkaa suomalaisten viron ymmärtämisen tutkimista kuvaamalla, millaiset seikat vaikuttavat suomalaisten kykyyn ymmärtää viroa, keskittyen varsinkin semanttisten kenttien jäsenyyteen perustuvaan yhteenkuuluvuuteen sekä kontekstiin. Édua Rostás ja Judit Kecskés esittelevät artikkelissaan *Step Together*-ohjelmaa, jonka päämääränä on kehittää maahanmuuttajalasten unkarin kielen taitoa ja tätä kautta torjua koulunkäynnin keskeyttämistä sekä helpottaa heidän siirtymistään peruskoulusta keskiasteen koulutukseen. Mari Okamoto kuvailee unkarin kielen opetuksen ainutlaatuista

asemaa Japanissa käsitellen erityisesti oppijoiden motivaatioon vaikuttavia tekijöitä.

Kiitämme kirjoittajia monipuolisista artikkeleista ja arvioijia arvokkaista kommentteista, joita kirjoittajat ovat huolellisesti hyödyntäneet. Lämmin kiitos taloudellisesta tuesta Suomalais-ugrilaisen kulttuuri-rahaston säätiölle sekä Viron opetus- ja tiedeministeriön valtakunnalliselle ohjelmalle “Viron kieli ja kulttuurimuisti II”. Erittäin tärkeänä pidämme sitä, että “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” voi ilmestyä Viron soveltavan kielitieteen yhdistyksen suojissa. Kiitos tästä.

Talinnassa, Wienissä ja Turussa

*Annekatriin Kaivapalu,
Johanna Laakso ja
Kirsti Siitonen*